

jo også engang var en virksomhed, som bare havde som formål at formidle penge, og som nu er blevet drevet ud i den rene elendighed, fordi den skal forrente sin egenkapital på almindelige aktieselskabsvilkår.

Vi skal den modsatte vej, og derfor kommer der også et forslag fra Enhedslisten om at afprivatisere PostGiro.

(Kort bemærkning).

Sonja Mikkelsen (S):

Det lyder jo interessant, men jeg vil gerne sige til både SF's ordfører og Enhedslistens ordfører i denne sag, at der jo er tale om frivillighed. Der er jo ikke tale om, at vi pålægger dem at blive omdannet til aktieselskaber, og med mit kendskab til de andelskasser, vi har i dag, er jeg faktisk overbevist om, at der ikke er ret mange af dem, der vil benytte sig af denne mulighed.

Men vi giver altså her en valgmulighed for andelskassens medlemmer til at træffe beslutning om, at man gerne vil prøve den anden facon og ad den vej også skaffe mere kapital til sine medlemmers aktiviteter. Det kan vi i Socialdemokratiet ikke have noget imod.

Jeg kan godt følge tankegangen om, at man beklager, hvis muligheden for at have sine opsparede midler placeret i en andelskasse forsvinder, men jeg har tillid til, at den ikke forsvinder, selv med vedtagelsen af dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Da vi tillod, at sparekasser kunne omdannes til aktieselskaber, var det helt og aldeles frivilligt for sparekasserne. Der er ingen sparekasser af nogen betydning, der ikke er omdannet i dag.

Det er rigtigt nok, at de fleste andelskasser er så små, at de nok forbliver helt lokale, små andelskasser, men hvis nogle af dem skulle vokse til en vis størrelse, så vil de omdanne sig, fordi det er mest fordelagtigt. Det vil sige, at ikke engang den mulighed, at der kan opstå en andelsbevægelse af nogen som helst betydning, eksisterer. Derfor vender vi os imod forslaget.

Det er rigtigt, skal jeg sige til fru Sonja Mikkelsen, at en vis del er begrædelse af en udvikling, der er sket, mere end det er den praktiske konsekvens af dette forslag; det vil jeg gerne erkende. Men vi vil altså godt holde fast i, at der skal være noget, der hedder andelseje også inden for pengeverdenen.

Sonja Albrink (CD):

Så vil jeg gerne gå tilbage til det positive og sige, at CD støtter lovforslaget.

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Ja, jeg vil gerne sige tak, i hvert fald til det store flertal, der støttede lovforslaget, og understrege, som det er sagt, at det er en konsekvens af tidligere beslutninger, og at det er en frivillig ordning, et tilbud, som fru Sonja Mikkelsen understregede det. Det kan vi jo drøfte videre i udvalget.

Jeg vil gerne sige til hr. Peter Brixtofte, som sagde, at han gik ud fra, at andelskassernes forening var indforstået med det her, at der ligesom ønsker fra andelskassernes forening om nogle ændringer, som ikke har kunnet imødekommes dels på grund af EF-direktivet, dels af andre grunde, men det skal vi naturligvis have belyst under udvalgsarbejdet, så vi ved, hvilke indvendinger der har været. Det skal nok komme op af sig selv.

Men jeg takker for tilslutningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 70: Forslag til lov om ændring af lov om støtte til miljøforbedrende investeringer i mindre landbrug m.v. og lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m.v.

Af landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen).

(FremSAT 23/11 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Erik Mortensen (S):

Det gælder jo her en forlængelse af den ansøgningsfrist til støtteberettiget opførelse af diverse anlæg, herunder gylletanke. Vi må jo så endnu en gang konstatere, at regeringens økonomiske politik med al ønskelig tydelighed har vist sin berettigelse, for problemet er nu at få effektueret de allerede givne bestillinger på f.eks. gylleopbevaringsanlæg. Der er lige pludselig blevet overbooket hos leverandørerne.

Det er jo selvfølgelig en positiv udlægning af den aktuelle situation. Skulle der endelig være en snert af en negativ udlægning, så kunne det jo være, at der var nogle, der bevidst havde udskudt deres bestillinger. Man har dog haft minimum to år til at træffe denne beslutning.

Der er jo også nogle landmænd, som beklageligvis har været ude i en gældssanerings-situation, som har betydet, at man ikke kunne overskue, hvorvidt man kunne afgive bestilling. Disse landmænd er uforskyldt kommet i sådan en klemme, og derfor har loven også det sigte, at de bør hjælpes igennem på samme vilkår som dem, som i øvrigt kunne have bestilt i rette tid.

Vi mener i høj grad, at begge ovenstående situationer berettiger til en anbefaling af lovforslaget.

Samtidig er der også den mulighed, at man i forbindelse med anlæg på gårdene spekulerer i biogasanlæg. Man kan så af forskellige grunde have ændret planer, men i og med at man har ansøgt, eller man har været i gang og må opgive, omfatter lovforslaget også, at disse landmænd, som har arbejdet med biogasanlæg, om nødvendigt kan komme ind under forlængelsesloven her.

Samlet må man selvfølgelig også, når man forlænger ansøgningsfristen, forvente en større efterspørgsel, hvorfor det beklageligvis må resultere i en reduceret støttesats, i og med at beløbsrammen stadig væk skal holde. Så de ordinære ansøgere, som altså bare er kommet for sent af forskellige årsager, får reduceret deres støttetakst fra 35 pct. til 25 pct., mens støttesatsen for biogasanlæg i visse situationer reduceres fra 40 pct. til 35 pct. De landmænd, som har været ude i en gældssanering, foreslås at kunne køre videre med de 35 pct., som om de havde været rettidige ansøgere.

Som helhed skal jeg på Socialdemokratiets vegne anbefale lovforslaget.

Christian Mejdahl (V):

Jeg har noteret mig med tilfredshed, at landbrugs- og fiskeriministerens tilsagn i samrådet den 13. oktober i år nu har fundet vej til Folketinget i form af et lovforslag, om end med nogen forsinkelse.

I mellemtiden er der indgået en aftale om finansloven for 1995, hvor Venstre var med, og hvor rammerne for dette lovforslag er aftalt.

Når vi har været optaget af at finde en løsning for en del af de landmænd, som er kommet i klemme, er det ikke for at hjælpe de få, som måske har ventet for længe med at indfri de krav, der er stillet, men så er det især for at hjælpe dem, som var fanget i de flaskehalse, der er opstået.

Der er nogle af de over 7.000 landmænd, der har søgt gældssanering, som har måttet vente på grønt lys fra deres pengeinstitut, inden de har kunnet sætte miljøinvesteringer i værk. Der er endda nogle, som ikke har fået gældssanerings-sagen afsluttet endnu. De får nu en mulighed for uden at skulle opfylde en ansøgningsdato – hvis ellers anlægget er færdigt inden den 1. oktober 1995 – at få støtte og det med samme støtteprocent som hidtil, nemlig 35 pct.

Det samme gælder dem, der har været med i et kuldsejlet fælles biogasanlæg og derfor må begynde forfra eller helt på bar bund.

Og så er der dem, der er strandet i køen, fordi fabrikanter og entreprenører ikke har kunnet klare efterspørgslen. De kommer med, hvis de har taget skridt til det inden den 1. oktober 1994, men til en nedsat takst på 25 pct.

I Venstre mener vi, at det er fornuftigt at forlænge miljøstøtten oven. Vi havde hellere set, at det var lykkedes at finde et ekstra beløb til formålet, i stedet for at landbrugsministerens budget må holde for.

Jeg har nogle spørgsmål at stille i udvalget for at få præciseret, hvordan indgangskriterierne er. Vi vil være sikre på, at der ikke opstår utilsigtede stopklodser for at komme med i ordningen og udnytte den ramme på 50 mio. kr., som er afsat. Datoen den 1. oktober 1995 bliver den største hindring for at udnytte de 50 mio. kr.

Jeg kan på Venstres vegne give tilslutning til lovforslaget.

Jens Jørgensen (KF):

Hvis Tingets høje formand ikke misforstår mig eller tager mig det ilde op, så fristes jeg til at sige, at baggrunden for det her er en værre gang gylle, og det hænger jo ganske enkelt sammen

med, at man i et forsøg på at sikre rimeligere og bedre vilkår på det miljømæssige område inden for dansk landbrug, specielt inden for de små landbrug, lavede en støtteordning for nogle år siden.

Jeg vil gerne med det samme sige på Det Konservative Folkepartis vegne, at vi fuldt og helt støtter det lovforslag, som landbrugs- og fiskeriministeren har fremsat. Jeg synes, det er klogt og rigtigt af ministeren at konstatere, at en dato, som i virkeligheden blev fastsat vilkårligt, da den tidligere lov blev vedtaget, aldrig nogen sinde må blive en stopklods for nogle fornuftige forlængelser, hvorved man kan fastholde en fornuftig og miljømæssig rigtig udvikling.

Derfor fuld sympati for ikke bare lovens overordnede princip, men de i alt seks forskellige ændringsforslag, der ligger: For det første forlængelsen af den eksisterende lov med 9 måneder; for det andet disse reguleringer af støtte-satserne, som er velbegrundede og fornuftige; for det tredje at gældssaneringsramte landmænd kommer med; for det fjerde at landmænd, som beskæftiger sig med forsøg med biogasanlæg, kommer med; for det femte at forlængelsen af mulighederne for straksafskrivninger på miljøforbedringer er med, og for det sjette og sidste forlængelse af statsgarantien for lån. Sådan tror jeg man lidt forenklet kan gøre det op.

Jeg synes, lovforslaget er gennemarbejdet og velgennemtænkt, og jeg mener for mit vedkommende, at det burde kunne få en meget hurtig og meget positiv behandling af os alle sammen i udvalget.

Kristen Touborg (SF):

Lovens formål, nemlig at forlænge eksisterende støtteordninger, finder vi er fornuftigt nok.

Forlængelsen har, som det fremgår af bemærkningerne, betydning for ca. 1.000 landbrugsejendomme, hvor støtten bliver reduceret fra 35 pct. til 25 pct. af etableringsudgiften, når der er tale om almindelige husdyrbrugere, og det finder vi er o.k. Man kan ikke se bort fra, at selv om der på det seneste har været en ophobning af andragender om at få opført gyllebeholdere i så stor udstrækning, at det ikke har været muligt for de virksomheder, der fremstiller dem, at opfylde behovet, må man sige, at der har været et par år, hvor landmændene har haft mulighed for at foretage disse investeringer.

Derfor synes vi, at en reduktion på 10 pct. er ganske udmærket og fornuftigt som en slags

bod for, at man ikke har reageret i tide, når der ikke ligefrem var særlige forhold til stede. Det skal i hvert fald ikke være sådan, at man kan tjene på at lade være med at udføre de miljøforanstaltninger, som Folketinget har sat datoer på. Men vi synes til gengæld også, det er godt at beholde den støtteprocent, der har været i den hidtil gældende lov, når der er særlige omstændigheder til stede som f.eks. gældssanering og forsøg med biogasanlæg.

Jeg kan kort sige, at SF vil støtte lovforslaget.

Niels Højland (FP):

Selve loven stemte Fremskridtspartiet imod, og vi er selvfølgelig stadig af den opfattelse, at de krav, der stilles til dansk landbrug, er alt for hårde og restriktive og måske ikke har den tilsigtede virkning.

Lovforslaget går ud på en forlængelse af fristen, så de, der ikke har kunnet nå at opfylde de krav, Folketinget har stillet, får mulighed for det. Man skal ikke glemme, at det drejer sig om en investering, som skal finansieres, og at det er en ny udgift for mange bedrifter, som har haft svært ved det. Samtidig har der været en ophobning af ordrer i byggebranchen på grund af et opsving, og derfor har det været svært at få tingene gennemført til tiden.

Allerede for et år siden stillede jeg et spørgsmål til miljøministeren, nemlig spørgsmål nr. S 216, hvor jeg spurgte, om han var indstillet på at forlænge fristen og give dispensation, og det var han ikke på daværende tidspunkt. Men jeg er glad for, at den nye landbrugsminister er indstillet på, at de, der ikke har nået det, fordi de ikke har haft mulighed for det, får chancen nu, dog med en nedsættelse fra 35 pct. til 25 pct.

Vi vil selvfølgelig stille nogle spørgsmål i udvalget om færdiggørelsen af anlæggene. Der står i forslaget, at de skal være færdige til en bestemt tid, og så er spørgsmålet, hvordan det skal ske; der er nogle enkelte ting, vi vil have belyst. Men som lovforslaget foreligger her, vil vi støtte det.

Vibeke Peschardt (RV):

Lovforslaget går ud på at forlænge muligheden for at give støtte til miljøforbedrende investeringer i form af gylletanke i mindre landbrug. Lovforslaget er en sidste opfølgning af vandmiljøplanen fra 1987.

Begrundelsen for at forlænge muligheden med 9 måneder til den 1. oktober 1995 er, at nogle landmænd er kommet i klemme, bl.a. på

grund af leveringsvanskeligheder og ekstraordinær efterspørgsel på de pågældende anlæg. Betingelsen for at få støtte er, at de ca. 1.000 landbrugere, der drejer sig om, har afgivet deres bestilling inden den 1. oktober i år. Støttesatsen til investeringen, der skal være færdig inden den 30. september 1995, bliver nedsat fra 35 pct. til 25 pct.

Lovforslaget giver endvidere mulighed for at straksafskrive den miljøforbedrende foranstaltning – altså gylletanken – i henhold til afskrivningsloven, såfremt den bliver taget i brug senest den 30. september 1995.

Det Radikale Venstre kan støtte forslaget.

Frank Aaen (EL):

Vores ordfører på området, hr. Bent Hindrup Andersen, kan ikke være til stede, og derfor skal jeg på hans vegne meddele, at Enhedslisten ikke kan støtte det fremsatte lovforslag.

Det er ikke noget nyt, at kravet om opbevaringskapacitet skal være opfyldt ved udgangen af 1994, og at den offentlige støtte hertil også udløber på det tidspunkt. Der har været adskillige år til at opfylde kravene og dermed opnå støtte, og derfor kan vi altså ikke støtte den generelle forlængelse af ordningen, der i realiteten er tale om.

Der kan selvfølgelig være specielle enkeltstående tilfælde, hvor det kan være rimeligt at give støtte til opførelsen af en gyllebeholder; men så bør det være efter en særskilt dispensationsansøgning, der vurderes i hvert enkelt tilfælde.

At håndtere støtteordninger på den måde, som det foreslås i lovforslag nr. L 70, kan danne en meget uheldig præcedens; man kan vente til sidste øjeblik med at opfylde nogle miljøkrav og i øvrigt afvente, at de tidsfrister, der er sat, nok bliver forlænget. Det er jo også sådan, at hvis tilstrækkelig mange venter til sidste øjeblik, bliver det faktisk umuligt for fabrikanterne at opfylde efterspørgslen på f.eks. gyllebeholdere, som det drejer sig om her, og derfor må de producenter, som endnu ikke har opfyldt kravene, gøre det uden offentlig støtte.

Til sidst vil vi gerne bemærke, at efter vores vurdering bør vandmiljøplanen og herunder gyllebeholderne tages op til revurdering til foråret. Groft sagt er vandmiljøplanen en stor fejltagelse. Alle milliarderne burde være brugt til en omlægning af landbruget til en økologisk bæredygtig produktion med halmbaseret husdyrhold, men i stedet har vandmiljøplanen og støtteordningerne til gyllebeholderne i realiteten

cementeret spaltetalde og det intensive husdyrhold med alle de problemer, det medfører med hensyn til husdyrenes velfærd, arbejdsmiljøet, de usædvanlig høje anlægspriser og lugtgenerne.

Svineproduktionen er den mest omfattende husdyrproduktion i Danmark og står for størstedelen af den animalske eksport. Vi har derfor anmeldt en forespørgsel til landbrugsministeren om regeringens strategi for udvikling af den danske svineproduktion – herunder Svineafgiftsfondens rolle – fordi vi mener, det er på tide, at Folketinget behandler svineproduktionen som en helhed og får lagt en strategi, der kan udvikle denne produktion i en økologisk bæredygtig retning.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne, som alle på nær en enkelt var positive – ja, jeg kan måske oven i købet tillade mig at sige særdeles positive.

Jeg vil gerne sige, at rammen på de 50 mio. kr. selvfølgelig er fastsat ud fra en vurdering af, hvad tingene vil koste med de kriterier, der er indbygget i lovforslaget.

Jeg håber, at vi med dette lovforslag nu giver mulighed for, at opbevaringskapaciteten er på plads i løbet af de første 9 måneder i 1995, for dermed har vi nået et godt og vigtigt mål, også i forhold til vandmiljøplanen. Jeg glæder mig til det videre samarbejde om lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.